

25.4.2003

Det er uklogt at fjerne geografien som obligatorisk gymnasiefag, skriver **Jens Morten Hansen**, for intet alment dannet menneske kan nøjes med kulturel dannelse og en række værktøjsfag.

Naturvidenskab svækkes

Af **JENS MORTEN HANSEN**

professor, lic. scient.,
Tjørnevej 47, Kgs. Lyngby

GYMNASIEFORLIGET fjerner geofagene ("geografi") fra det obligatoriske pensum. Eleverne skal ikke mere vide noget konkret om omverdenen. Danske Gymnasieelevråds Sammenslutning er klar over, hvilken uklog linje de politiske ordførere vil have gymnasiet ind på. Det kan ikke være rigtigt, at en student fremover kan være uvidende om Jordens og livets naturgivne vilkår.

Men intet alment dannet menneske kan nøjes med kulturel dannelse (som fx historie, oldtidskundskab og musik) og en række værktøjsfag (som fx matematik og sprog).

I en globaliseret verden må almen dannelse først og fremmest indebære viden om de forhold, som er af eksistentiel betydning for alle mennesker, og som vi trods forskellige kulturer

og religioner har som fælles eksistensgrundlag.

Det vil i høj grad sige geofag, som trods verdens forskelligheder nødvendigvis vil komme til at danne rammen om mellemfolkelig forståelse og international samhandel, og som angår os alle, fordi det udgør et vigtigt forståelsesgrundlag for den fremtidige udvikling af verden.

Overordnet indretning

Derfor er det nødvendigt at vide noget om Jordens overordnede indretning og dynamik.

Det vil fx sige kontinenterne og oceanernes ho-

jøproblemernes art, betydning og årsager, kulturerne, religionernes og ideologierne geografisk og - ikke mindst - et vist kendskab til navnestoffet.

Regeringens plan var ellers, at naturvidenskab skulle styrkes i det nye gymnasium, men det bliver ikke tilfældet, når det første halve år skal bruges til indslusning, og når et så vigtigt naturfag som geografi ofres som obligatorisk fag.

Naturvidenskab opfattes i reformudkastet som redskabsfag i matematik, fysik og kemi, og det vil ikke give eleverne den virkelige ver-

---

»Den vigtige debat mellem troende og rationalister, som Jyllands-Posten lagde spalter til i efteråret, viser, hvor nødvendig undervisning i geofagene er.«

---

vedtræk og forskellighed, de ferske vandes og havstrømmenes kredsløb og betydning, klimaets dynamik, forskellighed og betydning, livets oprindelse, mangfoldighed og geografiske forskellighed, de geologiske og biologiske naturressourcers art, mængde, fordeling og udnyttelse, primærerhvervenes og arealudnyttelsens geografi, de naturlige og politiske årsager til befolkningskoncentrationerne, natur- og mil-

dens pespektivering af naturvidenskaben. Og da slet ikke den store skalas perspektiver, som geofagene kan levere, ligesom biofagene kan levere perspektiverne i molekylernes skala.

Hvis naturfagene ikke overbygges med perspektiverende eksempler fra Jordens og livets historie, mangfoldighed og regionale særpræg, vil det være svært for eleverne at indse, hvad naturvidenskab egentlig er.

Og det vil blive endnu sværere at rekruttere folk til de længere videregående naturvidenskabelige uddannelser.

Med den fremtrædende stilling, som samfundsfagene får i det nye gymnasium, vil en række vigtige internationale problemer på økonomi-, naturressource- og miljøområdet være henvist til en ensidigt samfundsvidenskabelig belysning, selv om problemerne har langt vigtigere geofaglige årsager.

Ligeledes vil en række eksistentielle spørgsmål omkring Jordens, livets og menneskets oprindelse være henvist til en ensidigt religiøs- og idéhistorisk belysning, selv om man vel tør mene, at geofagene svar på disse spørgsmål har mest med viden at gøre.

Vigtigt "brofag"

Den vigtige debat mellem troende og rationalister, som Jyllands-Posten lagde spalter til i efteråret, viser, hvor nødvendig undervisning i geofagene er.

Men det værste er næsten, at geografis forsvinden som obligatorisk gymnasiefag indebærer, at det vigtigste "brofag" mellem natur- og kulturfagene må forlade scenen. Geografien er nemlig det, som alle efterlyser.

Geografien er tværfaglig, fordi geografis egen identitet er både natur- og kulturvidenskabelig.